

Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet
Høgskoleringen 5
7491 Trondheim
Att. Ralph Kissen

Trondheim, 11.10.2016

Deres ref.:
16SAFA59

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2016/2181

Saksbehandler:
Esten Ødegaard

Tillatelse til innførsel av ulike arter fytopatogen sopp til forskning

Miljødirektoratet gir Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet, Institutt for biologi ved Ralph Kissen tillatelse til innførsel av ulike arter fytopatogen sopp til forskning i innendørs forskningslaboratorier, vekstroom og vekstskap, jf. forskrift om fremmede organismer § 6.

Om søknaden

Det vises til søknad datert 22.06.2016, der Ralph Kissen, Institutt for biologi ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU) søker om tillatelse til innførsel av følgende arter fytopatogen sopp: *Alternaria brassicae*, *Alternaria brassicicola*, gråskimmel (*Botrytis cinera*), *Fusarium culmorum*, *Fusarium oxysporum f.sp. lycopersici*, *Verticillium dahliae* og *Verticillium longisporum*. Det skal innføres cirka 1 gram av hver av artene. Planlagt leverandør er den belgiske soppbanken Belgian coordinated collections of micro-organisms. Den innførte soppen skal benyttes til forskning på resistensen til vårskrinneblom (*Arabidopsis thaliana*) i innendørs forskningslaboratorier, vekstroom og vekstskap med inneslutningsnivå S2. Dette inneslutningsnivået innebærer bla. adgangskontroll, insektsnettinger foran lufteluker etc., og at ankomst skjer via luftsluse eller forrom med dører som lukkes automatisk. Søker oppgir at rester av planter og sopp vil destrueres etter forsøkene.

Det rettslige grunnlaget

Formålet med forskrift 19. juni 2015 nr. 716 om fremmede organismer (forskriften) er å hindre innførsel, utsetting og spredning av fremmede organismer som medfører, eller kan medføre, uheldige følger for naturmangfoldet, jf. forskriften § 1.

Innførsel av sopparter til forskning krever tillatelse, jf. forskrift om fremmede organismer § 6.

Miljødirektoratet kan etter søknad gi tillatelse til innførsel. Prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8 til 12 skal legges til grunn som retningslinjer i vurderingen, jf. naturmangfoldloven § 7. Det kan ikke gis tillatelse hvis det er grunn til å anta at innførselen vil medføre vesentlige uheldige følger for det biologiske mangfold, jf. forskriften § 15 tredje ledd. Vurderingen av om det skal gis tillatelse etter forskriften, skal ikke omfatte hensyn til planters, dyrs og menneskers liv og helse som ivaretas av smittevernloven og matloven, jf. naturmangfoldloven § 32 tredje ledd. Miljødirektoratet skal

vurdere og fastsette de vilkår som anses nødvendige for å hindre uheldige følger for det biologiske mangfold, jf. forskriften § 15 fjerde ledd.

Miljødirektoratets vurdering

Ingen av de omsøkte artene er risikovurdert av Artsdatabanken i Fremmede arter i Norge -med norsk svarteliste 2012. Ettersom artene kan gi skadevirkninger på en rekke plantearter, vil de sannsynligvis kunne gi en negativ påvirkning på viltlevende planter dersom de slipper ut fra forskningslaboratoriene. Med de inneslutningstiltakene forskningen skal foregå under, jf. naturmangfoldloven § 12, anser Miljødirektoratet imidlertid at sannsynligheten for at sopp eller soppsporer skal slippe ut i miljøet er svært lav, og at faren for uheldige følger for biologisk mangfold som følge av innførselen og bruken av de omsøkte artene dermed er liten.

Kunnskapsgrunnlaget er etter Miljødirektoratets vurdering, tilstrekkelig, jf. naturmangfoldloven § 8. Førre var-prinsippet (naturmangfoldloven § 9) kommer dermed ikke til anvendelse i denne saken. Miljødirektoratet anser naturmangfoldloven §§ 10 og 11 som mindre relevante i denne saken.

Miljødirektoratet viser til at virksomheter som driver med innførsel, omsetning, hold eller utsetting av fremmede organismer, skal etablere og dokumentere internkontroll, jf. forskriften § 26. Dette betyr bl.a. at virksomheten skal ha rutiner for å sikre at krav i forskriften og tillatelser blir overholdt, rutiner for å følge opp avvik og for å hindre gjentakelse av avvik, rutiner for å sikre at ansatte har kunnskap om og overholder vilkår gitt i tillatelser, og opplysninger om hvem som er ansvarlig for at rutineene blir overholdt. Internkontrollrutiner vil bidra til å unngå eller begrense skade på naturmangfoldet, jf. naturmangfoldloven § 12.

Miljødirektoratet gjør oppmerksom på at ved innførsel skal forsendelsen være merket med organismens vitenskapelige navn og eventuelle norske eller engelske navn, og antall eller annen angivelse av mengde organismer, jf. forskriften § 25 første ledd. Forsendelsen skal også merkes med vår referanse (oppført i tillatelsen), jf. forskriften § 25 andre ledd.

Vedtak

Miljødirektoratet gir Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet, Institutt for biologi ved Ralph Kissen tillatelse til innførsel av 1 gram av hver av soppartene *Alternaria brassicae*, *Alternaria brassicicola*, gråskimmel (*Botrytis cinera*), *Fusarium culmorum*, *Fusarium oxysporum f.sp. lycopersici*, *Verticillium dahliae* og *Verticillium longisporum*, til bruk i forskning, jf. forskrift om fremmede organismer § 6. Tillatelsen gis på følgende vilkår:

- Soppen skal utelukkende benyttes i S2-sertifiserte laboratorier, vekstom og vekstskap
- Alt sopp- og plantemateriale skal destrueres/inaktiveres etter forsøkene
- Som et ledd i internkontrollen skal det etableres rutiner som sørger for at inneslutningstiltakene etterleves

Tillatelsen til innførsel gjelder fram til 31.12 2017.

Miljødirektoratet kan, i samsvar med naturmangfoldloven § 67, oppheve, endre eller sette nye vilkår i tillatelsen, og om nødvendig kalle tillatelsen tilbake, bl.a. hvis det er nødvendig for å hindre uforutsette vesentlige skadevirkninger for naturmangfoldet, eller tiltakshaver overtrer bestemmelser gitt i etter i medhold av loven, og overtredelsen er betydelig, gjentar seg eller vedvarer.

Dette vedtaket kan påklages til Klima- og miljødepartementet innen tre uker etter at dette brevet ble mottatt, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. Eventuell klage sendes til Miljødirektoratet.

Tillatelse etter forskrift om fremmede organismer fritar ikke for krav etter annet regelverk, som krav til plantehelse etter matloven.

Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Yngve Svarte
avdelingsdirektør

Bjarte Rambjør Heide
seksjonsleder

Tenk miljø - velg digital postkasse fra e-Boks eller Digipost på www.norge.no.

Kopi til:
Mattilsynet Postboks 383 2381 Brumunddal